

МАЙ — МЕСЕЦ ЗА ЗАЩИТА НА ПРИРОДАТА

ГОРОЦВЕТ

Потоку Ретиже се изцежда от негазените прясци горе, дете върховете в надпревара се надигат на пръсти кой пръв да зърне слънцето. Скалните дантели, каменните гейзери, тайнописите на безсловесните зъбери, живеещи в каменно безмълвие, са вдъхнали на водата сила и хубост. По пътя на потока се борят всички красоти: замерват се лъчи и звуци и се мият в извора на слънцето.

Ретиже ту пробъбря за небричените люде, дете кървите си пролели от любов за светли часове, ту се затишва и пълни просвредлените в циркуса дупки. Сред дивия пирински цвят безчетните езерца са разнизано бисерно огърлие. Но всяко езерце е различно, както различни са човешките очи. И всяко езерце гледа с неповторим чар. От това хранилище на погледи препускат разнопосочни светлини и непрекъснато се раждат музика и цвят.

Малкото езерце, кръгло като огледалце, праща блестящи на ликуваща радост и кипящи любовни ласки. Смарагденото му личице се целува с небето възсияло, сякаш за първи път се среща с либе. Върху засиялото му дъно всяко камъче е искрящо. Там е легнало слънцето като жълтица. По-ниско, в златна равнина, гледа друго пиринско око, потънало до гуша в тлъстозелено. С цвят на патина, то предава изострени трептения на човешка болка. Дълбоки нераздвижени води без дъно! Напразно в него се разпукват цфтящите небеса. Мъката не мърда. Казват, че в езерото не живеели ни жаби, ни рибки. Нищо. По дъното ходела стопанката на водите — зла веда — гробарка.

Най-голямото езеро най-добре събира небето. Под яснеца на утишилото се не-

бе неговият ирис гледа през ситните талази и там се боричкат обитателите на небото — легналите на вятъра орли и зебързаните пернати облачета. Със смяната на часовете и промените в небото водата преминава през различните краски на сините цвеве: тюркоазем, сапфирен, кобалтов и ултрамаринен.

Днес високопланинските цветя и тревки са се събрали край езерния хлад. Имат празник — Гороцвет. Планината духа в лицата на цветчетата и разтваря къпаните им ресници.

Най-много са дошли тревките острак. Разпели са се различно. Звуците се възземват и се губят, а други се впитват в тънко отекващата пазва на планината. Остраците са разстлали широк китеник, подравнен и валцан с десет зелени цвята. Кой зелен цвят е най-хубав? Жълто-зеленото гали с мисъл за утро, а зелено-синьото навява чувства за залез, за буря. Между тях почива най-спокойният цвят със своите десетина гами.

По китеника са се натъркаляли почти всички планински цветя. До сами края са разлютели звънчетата си тинтяви. Те цели са зелени от сълзите на първата любов. Цяла нощ са плакали в шепите си. Търсили са брод през мъката на любовта в упойтелното нощно сияние от звуци и тембри. Там се кипрят и букет игличета. В жълтите си тунки те сякаш са се самоподпалили, горят като свещички. Игличетата мерят хубостта си с тинтявите, гледат бархетните листа на смила и оранжевото му съцветие и все повече се влюбват в себе си.

Кръглите като парички цвеве на въртипопа чулят белите си мигли и надменно вярят кръглите си лъчица към слънцето:

— Ние сме жрици на хра-

ма на слънцето. Само то може да се мери с нас по хубост...

В средата на китеника се е побила дружина от петрови гащи.

— Да, грозно ни е името — плете горестни думи коркорбашията. — Ала всички вие жълти хубавици имитирате слънцето, лъжете цялата поляна. А ние си имаме своя хубост!

Бабините душици, нали не са чак толкова красиви, само слушат, но деряват цялата поляна с мирис, дете го няма ни едно от киприте цветчета. И сетните кошаринки не делят мегдан с никого, сбили са белите си главици едно в друго и клюкарствуват в ушите си за големите красавици.

— Ами, ами, те само се надуват. Може ли да се мерят по хубост с гиздавите планински перуничета, дете по стан и по цвят са най-лични?...

Дошли са още много цветчета: и ведрици, и синдирик, и роби. Всяко цвете е възликувало със своята хубост и празникът на цветята не ще завърши. Той ще продължи и утре. А може би и утре не ще има победител в тая цветна препирня.

На полянката покой настъпва чак когато планината замрежи със сенки ярките разногласни багри на цветчетата и когато с мъка се броят последните светли мигова след слънцето.

После идва нощта — бистра, прозрачна, хилядогласна. Между разпиления лунен прашец Ретиже не може да заспи. Цяла нощ и до ново разсъмване остава да си пее:

Де гиди, Пирин планино,
де гиди, горо зелена,
де гиди, цветя шарени,
де гиди, кърпи шилени...

ГЕОРГИ МОМЧИЛОВ